

Sygn. akt: I C 495/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Chełmnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Ewa Melkowska-Bublik
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Beska

po rozpoznaniu w dniu 1 sierpnia 2017 r. w Chełmnie

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko D. T.

o zapłatę

1. Oddała powództwo.
2. Zasądza od powoda (...) S.A. w W. na rzecz pozwanej D. T. kwotę 617,00 zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w W. wystąpił z pozwem przeciwko D. T., w którym domagał się zapłaty kwoty 3637,39 zł oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał ,że w dniu 10 czerwca 2014 roku w miejscowości C. na ul. (...) doszło do kolizji drogowej, w której kierująca rowerem małoletnia K. T., podczas wykonywania manewru skrętu, nie zachowała należytej ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, czym doprowadziła do kolizji z prawidłowo poruszającym się pojazdem marki V. o nr rejestracyjnym (...).

W wyniku przedmiotowej kolizji pojazd marki V., stanowiący własność poszkodowanego (...) S.A., użytkowany przez Z. A. uległ uszkodzeniu łącznie na kwotę 3637,39 zł. Powyższy fakt został stwierdzony przez przybyłych na miejsce zdarzenia funkcjonariuszy Policji poprzez ustalenie sprawstwa wypadku drogowego przez małoletnią K. T..

W chwili popełnienia czynu K. T. była osobą małoletnią, w związku z tym nie można przypisać winy sprawcy szkody. W tej sytuacji zgodnie z art. 427 k.c. to opiekun (rodzic) odpowiada za czyn niedozwolony - „kto z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, chyba, że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru”.

Biorąc pod uwagę okoliczności i skutki zaistniałej szkody odpowiedzialność opiekuna oparta jest na zasadzie winy w nadzorze, szkoda nie powstałaby przy właściwym wykonywaniu -nadzoru, więc nie zachodzi żadna -z przyczyn –

wyłączających odpowiedzialność rodziców. Wina małoletniego została potwierdzona w notatce policyjnej, a zatem odpowiedzialność rodzica będzie opierała się na art. 415 k.c.

Powód wskazał, że sprawczyni szkody K. T. będąc osobą małoletnią nie posiada pełnej zdolności do czynności prawnych i tym samym odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną w mieniu poszkodowanych będzie ponosić rodzic tj. D. T..

Pojazd poszkodowanego był objęty ochroną ubezpieczeniową na podstawie dobrowolnej umowy ubezpieczenia auto-casco zawartej z powodem.

Powód przeprowadził postępowanie mające na celu likwidację szkody komunikacyjnej powstałej w wyniku przedmiotowego zdarzenia i na podstawie kosztorysu sporządzonego w systemie A. oraz zweryfikowanej faktury VAT (...) przyznał tytułem odszkodowania dla poszkodowanego (...) S.A. łącznie kwotę 3637,39 zł. Powyższa kwota została wypłacona przez powoda na rzecz tegoż poszkodowanego zgodnie z dyspozycją przelewem na wskazany numer rachunku bankowego warsztatu naprawczego. Powód jako ubezpieczyciel pokrył wyrządzoną stronie poszkodowanej szkodę poprzez wypłacenie na jej rzecz kwoty stanowiącej wyżej wskazaną wartość przedmiotu sporu i na podstawie art. 828 k.c. w związku z art. 415 k.c. wstąpił w prawa strony poszkodowanej do dochodzenia tej kwoty od podmiotu odpowiedzialnego za szkodę. W dniu 17.09.2015r. powód wezwał pozwaną do zapłaty wypłaconej kwoty.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w dniu 4 grudnia 2015r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. W wyniku złożonego sprzeciwu w dniu 20 kwietnia 2016r sąd ten stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Chełmninie. W złożonym sprzeciwie pozwana zaskarżyła w całości nakaz zapłaty i wniosła o oddalenie powództwa w całości nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu i złożyła wnioski dowodowe.

Pozwana podniosła, że stanowisko powoda nie znajduje uzasadnienia prawnego i faktycznego. Nie zachodzą ustawowe przesłanki (art. 427 k.c.) umożliwiające przypisanie pozwanej winy w nadzorze nad jej małoletnią córką K. T. w związku ze zdarzeniem z dnia 10.06.2014 r.

Pozwana wskazała, iż zgodnie z art. 96 Prawa drogowego osoba małoletnia może samodzielnie poruszać się po drogach publicznych po ukończeniu 10 roku życia. W przedmiotowej sprawie w/w przesłanki zostały spełnione, tym samym w tym zakresie nie można pozwanej - matce przypisać winy, iż pozwoliła córce na samodzielne poruszanie się. Pozwana wskazała, że domniemanie winy przewidziane w art. 427 k.c. obejmuje rodziców sprawujących nadzór nad dziećmi, które nie ukończyły trzynastu lat (natomiast K. T. ma lat 15). Tym małoletnim bowiem ex legę (z uwagi na regulację z art. 426 k.c.) „winy poczytać nie można”.

Z powyższych przyczyn omawiany przepis z zasady nie ma zastosowania, gdy nadzór dotyczy powyżej wieku 13 lat, którzy nie cierpią na chorobę psychiczną lub niedorozwój umysłowy, ani ich stan cielesny nie daje podstaw do uznania ich za nie mających rozeznania.

Zatem przeciwko rodzicom sprawującym nadzór nad osobą małoletnią w wieku powyżej trzynastu lat (którą kodeks cywilny traktuje jako osobę działającą z rozeznaniem) nie przemawia już domniemanie winy w nadzorze i sytuacji, gdy zostanie ustalone, że małoletniemu pozostającemu pod nadzorem można przypisać winę, będzie on odpowiadał za własny czyn.

Domniemanie powyższe jednak może także znaleźć zastosowanie w odniesieniu do rodziców sprawujących nadzór nad małoletnimi, którzy wprawdzie przekroczyli 13 lat, ale pod warunkiem, gdy zostanie wykazane, że „z powodu stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać im nie można”. Przesłanką konieczną dla przyjęcia w stosunku do rodziców sprawujących nadzór nad takimi małoletnimi domniemanie winy w nadzorze, jest uprzednie wykazanie w procesie przez poszkodowanego braku rozeznania wspomnianych małoletnich. Ta bowiem okoliczność (niemożność poczytania winy) warunkuje możliwość zastosowania przepisu art. 427 k.c. w odniesieniu do osób sprawujących nadzór nad małoletnimi, którzy przekroczyli 13 lat.

Pozwana podniosła też, iż Sąd Rejonowy w Chełmnie III Wydział Rodzinny i Nieletnich wydał dnia 25.09.2015 r. postanowienie, w którym orzekł, iż nieletnia K. T. nie ponosi odpowiedzialności za w/w szkodę, która powstała z przyczyn niezawinionych przez nią. Sąd zwrócił uwagę na to, że zdarzenie to było nieszczęśliwym wypadkiem. Nie bez znaczenia jest również fakt, Sąd Rejonowy ustalił, iż czyn zarzucany nieletniej nie stanowi przestępstwa, czy też wykroczenia.

Odpowiedzialność rodziców sprawujących nadzór tylko wówczas może brana być w rachubę, gdy poszkodowany zdoła im udowodnić takie konkretne zaniedbanie w zakresie sprawowania obowiązku nadzoru, które pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą. W praktyce będą to zatem wypadki rażących zaniedbań uzasadniających przyjęcie winy własnej rodziców, czy opiekunów sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy osoby zobowiązane do nadzoru nad małoletnim sprawcą szkody uczynili wszystko, co - w ich warunkach, - było możliwe dla zapobieżenia jej powstania poczynione. Ocena staranności rodziców sprawujących nadzór opiera się na zobiektywizowanych kryteriach, uwzględniających typowe społeczne wzorce zachowań oraz okoliczności konkretnego przypadku (wiek małoletniego, jego stopień rozeznania, warunki sprawowania nadzoru). Uchylenie domniemania związku przyczynowego polega na wykazaniu przez rodziców, że szkoda byłaby powstała także, przy starannym wykonywaniu nadzoru. Oznacza to, że związek przyczynowy przypisujący odpowiedzialność z art. 427 k.c. musi wystąpić między konkretnym uchybieniem w nadzorze a zachowaniem małoletniego wywołującym szkodę (Por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2006 r., V CSK 266/2006, LexPolonica nr 1009723).

Zakres obowiązku nadzoru i stawiane wymagania, co do rozmiaru staranności i rodzaju podejmowanych działań, nie mogą być określane jednolitą, abstrakcyjnie ujętą miarą w oderwaniu od środowiska i miejscowych stosunków. Nie można pominąć także, że rozmiar obowiązku nadzoru zależy od stanu osoby podlegającej nadzorowi, faktycznej możliwości i skuteczności wykonywania tego nadzoru ze względu na poziom rozwoju małoletniego, a także stopnia zagrożenia - przed zdarzeniem - otoczenia i osób trzecich. Nie można tylko na podstawie samego nagannego zachowania dzieci wnioskować o błędach wychowawczych, zaniedbaniach i winie w nadzorze ich rodziców.

Z ostrożności procesowej pozwana zakwestionowała zakres wskazywanej przez powoda szkody, jak i jej wysokość. Z załączonego do pozwu zaświadczenia o zdarzeniu drogowym wynika, iż skutkiem zdarzenia z dnia 10.06.2014 r. było uszkodzenie w pojeździe V. (...) o nr rej. (...): lewego przedniego błotnika oraz lewych drzwi przednich. Natomiast w zgłoszeniu szkody poszkodowany niezgodnie z prawdą ujął również uszkodzenie np. lewych drzwi tylnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Okolicznością bezsporną w sprawie jest to, że w dniu (...) córka pozwanej, małoletnia K. T. jechała rowerem ul. (...) w C.. W momencie skręcania w ul. (...) zachwiała się na rowerze i upadła na maskę stojącego samochodu V. (...) i uderzyła go rowerem, powodując uszkodzenia. Samochód został oddany do serwisu, powód wypłacił odszkodowanie w wysokości 3637,39 zł. W chwili zdarzenia K. T. miała 14 lat. Sąd Rejonowy w Chełmnie w dniu 23 września 2014r. postanowił nie wszczynać postępowania wobec nieletniej. Czyn zarzucany nieletniej nie stanowił żadnego z wykroczeń przewidzianych w ustawie z dnia 26 października 1982r o postępowaniu w sprawach nieletnich. Czyn ten nie stanowił również przejawu demoralizacji wobec czego brak było podstaw do stosowania powyższej ustawy w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji. K. T. aktualnie uczęszcza do drugiej klasy Technikum Hotelarskiego w T., ma bardzo dobre wyniki w nauce, posiada bardzo dobre opinie szkolne.

Dowód: - zaświadczenie o zdarzeniu drogowym k. 14 akt

- zgłoszenie szkody k. 14-16
- koszt naprawy i decyzja o przyznaniu odszkodowania k. 20 -25
- zeznania świadka Z. A. k.86-86v
- przesłuchanie pozwanej D. T. k. 88-88v

- akta Sądu Rejonowego w Chełmnie (...) postanowienie z dnia 23 września 2014r k.9
- opinie k.76-77

Sąd zważył, co następuje:

Jako podstawę odpowiedzialności pozwanej, powód wskazuje przepis art.427 kc który stanowi, że kto z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, chyba, że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru. Należy jednak zauważyć, że K. T. w chwili zaistnienia zdarzenia miała ponad 13 lat i nie była osobą której z powodu stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można. W sytuacji gdy szkodę wyrządza osoba której winę przypisać można (np. małoletni powyżej 13 lat) osoby pod których nadzorem dany sprawca szkody się znajduje, nie mogą odpowiadać na podstawie art.427 kc. Podstawą takiej odpowiedzialności byłby przepis art. 415 kc. i to tylko wtedy, gdy szkoda pozostawałaby w związku przyczynowym z niedopełnieniem obowiązku nadzoru nad małoletnim. W okolicznościach niniejszej sprawy to powód musiałby wykazać, że szkoda pozostaje w związku przyczynowym z nieprawidłowym wykonywaniem nadzoru przez nadzorującego i wykazać osobie sprawującej nadzór winę na zasadach ogólnych - co w sprawie nie miało miejsca. Mając powyższe na uwadze sąd oddalił powództwo. O kosztach orzeczono w myśl art. 98 par. 1 kpc w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 600.00 zł oraz opłata kancelaryjna od pełnomocnictwa w kwocie 17.00 zł.